

Література

1. Закон України “Про вищу освіту”. Від 17 січня 2002 року. N 2984-III.
2. “Положення про дистанційне навчання”. Наказ міністерства освіти від 21.01.2004 № 40.
3. Програма розвитку освіти в Україні на 2005 – 2010 роки // Вища школа. – 2005. – №3.
4. Носенко Е.Л., Чернышенко С.В. Методологічні аспекти забезпечення запам’ятовування інформації при розробці дистанційних навчальних курсів: Метод. посібн.-Дніпропетровськ.: Вид – во Дніпропетр. у-ту, 2003. – 88 с.
5. Хеннер Е.К. Образование и новые информационные технологии – мечты и реальность. ВУЗ. XXI век: Науч.-информ. вестник. Вып. 1 / Западно-Уральский институт экономики и права. –Пермь, 2001. – 64 с.
6. Сидоренко А., Холмська Г. Електронний підручник з фізичного матеріалознавства: методичні проблеми і досвід. Вища освіта України. –2002. – № 1.
7. Козлакова Г. Інформаційні технології: інтелектуалізація навчання у вищій школі //Вища освіта України. –2002.–№ 1.
8. Левшин М. Інформаційні технології – з першого класу (Семіотичний підхід у процесі керування мультимедійними навчальними програмами) // Вища освіта України.– 2002.–№ 1.
9. Джеррі Е. Гудісон. Впровадження електронної освіти в галузі вищої освіти у Великобританії: шлях у майбутнє//Вища школа. –2002. –№ 4-5.

Л.І.Варнавська

МЕТОДИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП’ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЗАСОБАМИ ПРОГРАМИ INTEL “НАВЧАННЯ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО”

В статтє рассматривается необходимость использования новейших компьютерных технологий в процессе профессиональной подготовки будущего учителя,

підтверджується ефективність їх використання з допомогою одної із сучасних програм.

The necessity of using the latest computer technologies during teacher's professional training is considered, the effectiveness is confirmed in the article.

Постановка проблеми. Питання впровадження в навчальний процес комп'ютерних технологій хвилює зараз багатьох науковців як нашої країни, так і близького зарубіжжя. Змінюються цілі і завдання, що поставили перед сучасною освітою в інформаційному суспільстві, поступово на зміну традиційній системі навчання приходить особистісноорієнтована, традиційні методи замінюються інноваційними, що передбачає зміщення акцентів у навчальній діяльності, її спрямування на інтелектуальний розвиток учнів за рахунок зменшення ролі репродуктивної діяльності. Навчальний процес, який орієнтований на особистість учня і враховує його індивідуальні особливості та здібності, передбачає, що в центрі навчального процесу знаходиться учень, його пізнавальна та творча діяльність. Головною метою такого навчання є розвиток інтелектуальних і творчих здібностей учнів, і роль учителя в цьому процесі, на ряду з відповідальністю, зовсім відмінна від тієї, що орієнтована на традиційне навчання.

У наш час, коли пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечує подальше удосконалення навчально-виховного процесу, великого значення набуває підготовка студентів вищих педагогічних навчальних закладів – майбутніх вчителів – до організації нових підходів у навчанні, застосування новітніх педагогічних технологій. Студентській молоді потрібна інформація про нові технології в навчанні та вихованні, про результати науково-дослідницької роботи, які проводяться в сфері навчання; про освітні програми, які сприяють формуванню нових форм і методів навчання.

Виникають **протириччя** між необхідністю вводити нові педагогічні технології в професійну підготовку майбутнього вчителя та відсутністю методичної літератури з використання комп'ютерних технологій у підготовці фахівців; між недостатніми знаннями для роботи в INTERNETі, у програмах

POWER POINT, Excel тощо та необхідністю використання цих програм студентами вищих педагогічних навчальних закладів; між потребою вести дискусію та невмінням доводити власну точку зору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання удосконалення навчальних технологій за допомогою комп'ютера мають відображення в роботах таких авторів, як І.Зязюн, Н.Волкова, І.Манькусь, А.Лисенко, М.Лебедева, І.Теплицький, Б.Ломов, О.Тихомиров та ін.

Проблема втілення комп'ютерних технологій у педагогіку має відображення в концепції І.Зязюна, який для оптимізації методів дидактики ставить в один ряд з проблемою учіння згорнуті інформаційні структури та дистанційне учіння. Учений вважає, що цей новий метод, який ґрунтується на використанні комп'ютерних технологій і засобів INTERNET, для оптимального управління процесом учіння більш дійсний, адже учень відчуває, що його навчальна діяльність відбувається сумісно з діяльністю викладача.

Н.Волкова вважає, що необхідною умовою новаторського підходу до професійної підготовки майбутніх спеціалістів є широке впровадження в педагогічний процес вищих закладів освіти нових інформаційних технологій навчання, стрижнем яких є комп'ютерні технології [1].

На думку цілого ряду психологів, комп'ютер є таким засобом діяльності людини, застосування якого якісно змінить можливості накопичення та застосування знань кожним збільшити можливості пізнання [4].

Використання комп'ютерних технологій у якості знаряддя пізнання людини означає виникнення нових форм розумової, мнемонічної (мистецтво запам'ятовування), творчої діяльності, що можна розглядати як історичний розвиток психічних процесів людини [5]. Засоби інформаційних технологій не можуть бути введені в технології навчання як заміна традиційних засобів навчання, але вони здатні чинити суттєвий вплив на технологічний процес, який входить до структури педагогічної технології:

- на організацію навчального процесу;
- на методи і форми навчальної діяльності;

- методи і форми роботи викладача;
- на діяльність викладача з управління процесом засвоєння знань;

а також створити об'єктивні можливості для розробки принципово нових технологій, які б відповідали цілям освіти.

За В.Красильніковою, застосування комп'ютерних технологій навчання дозволяє змінити вид усього процесу навчання; сучасний комп'ютер та програмно-методичне забезпечення потребує зміни форм спілкування викладача та учня, перетворюючи навчання в ділове співробітництво, що підвищує мотивацію навчання, призводить до пошуку нових моделей занять, проведення підсумкового контролю, підвищує індивідуальність та ефективність навчання [2].

Результати дослідження. Аналіз наукової літератури дозволив встановити, що стає очевидною актуальність проблеми застосування новітнього програмного забезпечення для професійної підготовки майбутнього вчителя, до впровадження в ній сучасних інформаційних технологій навчання, як засобу управління навчальною діяльністю.

Однією з таких програм є програма Intel “Навчання для майбутнього”, яка сприяє активному залученню освітніх закладів України до світового інформаційного простору [3]. Ця програма, покликана забезпечити підготовку професійних фахівців до вимог завтрашнього дня, ставить при роботі з педагогічними університетами головною задачею навчити майбутніх вчителів використовувати інформаційні технології тільки у взаємодії з педагогічними технологіями, що може стати дієвим засобом удосконалення процесу навчання.

Учасники цієї програми вчать використовувати базові інформаційні технології, працювати з Інтернет ресурсами та офісними додатками, проектувати web-сторінки, створювати публікації, дидактичні та методичні матеріали, для чого використовуються програми, які входять до складу Microsoft Office: Word, Excel, Power Point, а також програма Publisher. При роботі в програмі “Навчання для майбутнього” разом з інформаційними технологіями поєднуються цілий комплекс сучасних технологій навчання: модульний підхід до організації

навчання, метод проектів, проблемне навчання, групове та парне навчання.

У своїй роботі ми зупинимося на одному з них: це метод проектів.

Можливість використання різних видів занять забезпечує створення педагогічних ситуацій спілкування викладача та студента, в розвитку яких останній може виявити ініціативу, творчість, дослідницький підхід при засвоєнні навчального матеріалу. Одним із способів оволодіння знаннями та розвитку творчої активності є *розробка проектів*.

Тут доречно згадати про міжпредметні зв'язки та використання комп'ютерів у дисциплінах, далеких від інформатики, що демонструє необхідність використання комп'ютера не тільки в повсякденному житті, а також як інструменту для видобування та використання інформації. Міжпредметні зв'язки і використання інформаційних комп'ютерних технологій дозволяють не тільки поглиблено вивчати матеріал, але й формувати загально-навчальні вміння, системи наукових знань, світоглядні переконання. Проблема мотивації навчання вирішується легше, якщо задача, обрана для реалізації проекту, буде мати практичне значення, а її результат – використано реально в житті або в процесі навчання. Методика проектування потребує системного підходу при розробці, що передбачає знання технологій вирішення проблем, вміння бачити кінцевий результат та шляхи його створення, що можна зрівняти з кваліфікаційною або дипломною роботою.

Далі ми наведемо приклад проекту “Альтернатива – нормативам”, який було створено за допомогою програми Intel “Навчання для майбутнього”.

Цілями і завданнями міжпредметного (інформатика + музична культура + хореографія + фізична культура) проекту “Альтернатива – нормативам” у програмі було:

- показати можливості використання комп'ютера як інструменту практичної та навчальної діяльності;
- розвивати знання, вміння та навички до створення презентації в програмі Power Point; веб-сайту та публікації в програмі Publisher;

- підвищити інтерес до пізнання та самостійного отримання нової інформації як за допомогою друкованої літератури, так і за допомогою мережі Internet;
- розвивати комунікативні навички, уміння вести дискусію, доводити свою точку зору, чітко висловлювати власні думки;
- аналізувати інформацію та синтезувати нові ідеї.

Необхідно було скласти такий проект, за допомогою якого можна було б, використовуючи сучасні танцювальні музичні стилі, замінити частину нормативів з фізичної культури сучасними танцювальними рухами, чим поєднати знання про сучасні молодіжні музичні стилі та виконавців цієї музики та танців з використанням деяких на заняттях з фізкультури.

Робота над проектом складалася з кількох етапів. На **першому** була висловлена тема всього проекту, після чого студенти об'єдналися в три групи, де перед кожною поставили задачу і висловили бажану форму звіту: створити презентацію, веб-сайт або випустити інформаційний листок. На **другому** етапі учасники кожної групи розподіляють між собою функції, визначають навантаження кожного учасника групи, розробляють структуру проектної роботи. **Третій** етап визначається кропіткою роботою над проектом, де основною формою діяльності є підбір матеріалу. На цьому етапі студенти поглиблюють свої знання з музичних стилів, шукають нові джерела інформації: підручники, музичні енциклопедії, тематичні комп'ютерні CD- та DVD – диски, вчать користуватися Інтернетом для пошуку матеріалів для проекту; одночасно набувають знань з використання комп'ютерних технологій, опановують способи роботи зі сканером, принтером, проектором; вчать робити розкадровку відеокліпів для виявлення певних рухів танцю та застосування їх на заняттях фізкультурою; запрошують спеціаліста-медика для проведення технічних вимірів та консультацій з ним з приводу заміни деяких вправ на ритмічні танцювальні рухи; вчать складати порівняльні графіки та діаграми. Наприкінці роботи учасниками проекту, за результатами експерименту, було написано листа до міського відділу народної освіти з певними пропозиціями щодо теми проекту. Викладач надає консультації,

рекомендує літературу для самостійних занять, тематичні сайти, на які можна “заходити” для пошуку необхідної інформації; при необхідності викладач може запропонувати студентам переглянути деякі положення та принципи виконання роботи. Всі матеріали збираються в проектну папку (портфоліо проекту) за графіком роботи, затвердженим на попередньому етапі. Досвід, накопичений у процесі роботи в проекті, відкриває нові перспективи практичного застосування можливостей комп’ютерних технологій. **На четвертому етапі** ведеться підготовка до захисту проекту та сам захист, який проходить у вигляді конференції, куди запрошуються вільні слухачі, викладачі. Виставляючи на розсуд аудиторії презентацію, веб-сайт та інформаційний листок, студенти показали, яких умінь та навичок володіння комп’ютерними технологіями вони набули, ставши учасниками проекту, як поглибилися їхні знання щодо сучасних танцювальних музичних стилів і як ці знання можна застосувати до роботи в сучасній загальноосвітній школі.

Участь у проекті Intel “Навчання для майбутнього” дозволила встановити зріст умінь та навичок у використанні комп’ютерних технологій; показала, що мережа Internet призначена не тільки для розваг, але й для пошуку необхідної інформації; поглибила знання з професійної підготовки майбутнього вчителя музики. Це дозволило нам зробити **висновки**, що робота в програмі Intel з використанням комп’ютерних технологій підвищує якість професійної підготовки майбутнього вчителя музики; дозволяє студентам отримати вміння щодо правильного користування мережею Internet, знання для роботи в програмах Power Point, Excel, навчитися синтезувати нові ідеї та вести дискусію.

Подальша перспектива. Актуальність проблеми щодо використання комп’ютерних технологій у професійній підготовці майбутнього вчителя музики потребує подальшого вивчення. Результати роботи можуть бути використані при розробці методичних рекомендацій з означеної проблеми.

Література

1. Волкова Н. Умови формування інформаційної культури молоді /Зб. Наук. Праць / Гол. ред. проф.Буряк В.К. – Кривий Ріг: КДПУ, 2004. – Вип. 7 – С.170-179.

2. Красильникова В. Информатизация образования: Понятийный аппарат// Информатика и образование. – 2003 – №4.
3. Лебедева М. Подготовка студентов педвузов по программе Intel «Обучение для будущего»// Информатика и образование. – 2003 – №8, С.7-10.
4. Ломов Б.Ф. Научно-технический прогресс и средства умственного развития человека// Психологический журнал. – 1985. – №6. – С.8-28.
5. Тихомиров О., Бабанин Л. ЭВМ и новые проблемы психологии. – М., 1986. – 204 с.

Л.О.Савченко, В.В.Морозов

УПРОВАДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В статтє рассматриваются проблемы личносно ориентированного обучения при использовании компьютерных технологий, метод телекоммуникационных проектов.

In article to be considered problems personally focused training at use of computer technologies, a method of telecommunication projects

Постановка проблеми. Одним із стратегічних завдань реформування освіти в Україні згідно з державною національною програмою “Освіта” є формування освіченої, творчої особистості. Розв’язання цього завдання передбачає психолого-педагогічне обґрунтування змісту і методів навчально-виховного процесу, спрямованого саме на розвиток особистості учнів. Однак цьому процесові поки що бракує цілеспрямованості та науково-методичного забезпечення.

Аналіз досліджень та публікацій. На сьогоднішній день світова наука пов’язує з особистісним навчанням та вихованням праці К.Гольдштейна, А.Маслоу, Дж.Олпорта, К.Роджерса, Р.Мея, Е.Фрома, К.Хорні, В.Франкла, Р.Бернса та ін.